

NORRTÄLJE
KOMMUN

Behovsinventering föräldraskapsstöd

Slutrapport

Version: 1.0

Innehåll

1	Inledning	4
1.1	Dokumentets användning	4
1.2	Definitioner	4
1.3	Referenser	4
2	Sammanfattning	4
3	Arbetsbeskrivning	6
3.1	Bakgrund	6
3.2	Syfte	7
3.3	Mål	7
3.3.1	Effektmål	7
3.4	Genomförande	7
4	Styrande lagar och ramverk	8
4.1	Socialtjänstlagen	8
4.2	Riktlinjer socialförvaltningens uppsökande och förebyggande arbete för barn och unga	9
4.3	Trygg i Norrtälje kommuns arbetsplan 2023	9
4.4	Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd	10
4.4.1	Nationell strategi för ett stärkt föräldraskapsstöd	10
4.4.2	Om föräldraskapsstöd	11
4.4.3	Effekter av universellt föräldraskapsstöd	11
4.4.4	Brottsförebyggande föräldraskapsstöd	12
4.5	Folkhälsostrategin	12
4.6	Norrtälje Kommuns brottsförebyggande åtgärdsplan – brottsförebyggande föräldraskapsstöd!	13
4.7	Nya SoL	13
5	Föräldraskapsstödet idag	14
5.1	Projektet Föräldrar i fokus	16
6	Invånarnas behov	16
6.1	Vad visar statistik?	16
6.1.1	Socialförvaltningen	16
6.1.2	Socioekonomi	20
6.1.3	Stockholmsenkäten	21

6.1.4	Statistik föräldraskapsstöd	22
6.2	Vad gör andra aktörer?.....	23
6.2.2	Insatsglapp	26
6.3	Ägarskap och ansvar	27
7	Analys och slutsatser.....	28
7.1	Slutsatser och förslag till åtgärder.....	30

[för att uppdatera, klicka på innehållsförteckningen och välj ”Uppdatera tabell”]

Revisionshistorik

Version	Beskrivning	Datum	Författare
1.0	Första giltiga version	2025-04-01	Sofia Ekström

1 Inledning

1.1 Dokumentets användning

Dokumentet ska användas som ett underlag för att planera det socialt förebyggande arbetet för föräldraskapsstödet inom socialförvaltningen.

1.2 Definitioner

Begrepp/förkortning	Förklaring/definition
SoL	Socialtjänstlagen
Nya SoL	Nya socialtjänstlagen som föreslås träda i kraft 1 juli 2025
KSK	Kommunstyrelsekontoret
MFoF	Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd
Generellt och universellt förebyggande arbete	I denna rapport används generellt och universellt synonymt. Ett förebyggande arbete på generell/universell nivå innebär öppna insatser som erbjuds och är tillgängliga för alla. I denna rapport avser det generella/universella arbetet föräldraskapsstöd, insatser riktade till föräldrar.

1.3 Referenser

Dokument	Version	Sökväg
Socialförvaltningens riktlinjer för förebyggande arbete för barn och unga		SN2024-1044
Norrtälje kommuns folkhälsostrategi		Tink kommunstyrelsekontoret
Norrtälje kommuns brottsförebyggande åtgärdsplan		Tink kommunstyrelsekontoret
Trygg i Norrtälje kommuns verksamhetsplan, 2023		Tink kommunstyrelsekontoret

2 Sammanfattning

I september 2024 genomfördes en organisationsförändring i Norrtälje kommun, där delar av *Trygg i Norrtälje Kommun* (TiNK) överfördes till socialnämnden. Detta omfattade fältsamordnare och föräldraskapsstödjare, och syftet var att stärka det förebyggande arbetet med barn, unga och deras föräldrar.

En behovsinventering genomfördes under hösten 2024 för att kartlägga kommunens behov av förebyggande insatser och säkerställa att arbetet är i linje med den nya socialtjänstlagen som träder i kraft 2025. Målet var att rikta insatser där de gör mest samhällsnytta, ge rätt stöd i rätt tid och minska behovet av mer omfattande åtgärder i framtiden. Behovsinventeringen baserades på inläsning av relevanta dokument, statistik, samt erfarenheter från föräldraskapsstödet praktiska arbete. Resultaten diskuterades och sammanställdes för att optimera insatser för barn och unga i kommunen.

Behovsinventeringen visar att målen för verksamheten finns utspritt på olika dokument, så som handlingsplaner, arbetsplaner samt nationella och lokala strategier. Målen behöver förtydligas och en verksamhetens ansvarsområden behöver klargöras och avgränsas. I ett ständigt förbättringsarbete behöver verksamheten fortsatt utveckla arbetssätt och verktyg för att följa upp insatser och verksamhetens resultat, samt regelbundet genomföra behovsanalyser för att träffa rätt vad det gäller insatser som erbjuds invånarna.

Behovsinventeringen visar att Norrtälje kommun står inför socioekonomiska utmaningar som påverkar barn och ungas utveckling, samt att de vanligaste anmälningsorsakerna till socialförvaltningen handlar om oro gällande föräldrasvikt och föräldraförmåga. För att förebygga negativ utveckling för barn och unga är tidiga och generella insatser för föräldrar och andra viktiga vuxna i barns liv av vikt. Insatserna bör anpassas till invånarnas behov och vara lätt tillgängliga och kunskapsbaserade. Föräldraskapsstödet utförs främst på generell och selektiv nivå, men föräldrar kan också få upp till tre råd- och stödsamtal.

Projektet med öppenvården syftar till att utöka föräldraskapsstödet i kommunen med förhoppning om breddat utbud och deltagare i insatser som erbjuds, samt öka samverkan med förskola och skola. Behovsinventeringen har också visat på vikten av fortsatt arbete för att höja medvetenheten om socialtjänstens stöd bland yrkesgrupper som möter familjer tidigt, som MVC, BVC och barnomsorg.

Slutsatser och förslag till åtgärder

- Begreppet föräldraskapsstöd inom socialnämndens verksamhet behöver förtydligas. Tydliggöra vilka ansvarsområden och målgrupper som ingår i verksamhetens arbete.
- Mål för verksamheten ska formuleras, dessa ska vara förankrade i socialnämndens verksamhetsplan.
- Verksamheten behöver fortsättningsvis erbjuda insatser på generell och selektiv nivå som följs upp på både kort och lång sikt. En indikator är att se om deltagandet i insatser ökar över tid, samt att föräldrasvikt och andra orsakskategorier kopplade till föräldraförmåga minskar gällande orosanmälningar till socialförvaltningen.
- För att täcka hela spannet av föräldraskap bör universella insatser för föräldrar med de yngsta barnen erbjudas, exempelvis ABC 0-2

- Att arbetet med BiFF och Hanna & Theo intensifieras bedöms vara av vikt för att komma till rätta med andelen barn och unga som berörs av vårdnads-, boende- och umgängesutredningar. Ett komplement till det är SES. En indikator kan vara att uppdragen till öppenvården, gällande samarbetssvårigheter och konflikter mellan föräldrar/de vuxna i familjen, och samarbetssamtalen på familjerätten minskar över tid.
- Siffrorna från Kolada.se och Stockholmsenkäten gällande vuxnas alkoholkonsumtion, och ungdomarnas syn på föräldrars alkoholkonsumtion, tyder på att det finns behov av att arbeta förebyggande med föräldrar gällande frågor om alkohol och påverkan på föräldra- barnrelationen.
- Verksamhetsutvecklingen bör grundas på utvärderingar av genomförda insatser, vilka kopplas samman med löpande behovsanalyser, brukarundersökningar och eventuell uppföljning av dokumentation (om det beslutas att vissa av insatserna ska dokumenteras).
- Ansvarsfrågan om förebyggande arbete gällande målgruppen barn, unga och föräldrar med NPF behöver förtydligas. Om detta ska ligga inom den förebyggande verksamheten i socialnämnden behöver insatserna utvecklas i nära samverkan med skolor och andra för målgruppen viktiga aktörer.
- Ansvarsfrågan om integration behöver förtydligas. Om det ska ligga inom denna verksamhet behöver processer och rutiner för stödet upparbetas och följas upp.
- Det brottsförebyggande föräldraskapsstödet behöver inventeras, följas upp, utvärderas och utvecklas.
- Verksamheten behöver arbeta uppsökande i de områden i kommunen med socioekonomiska utmaningar, så att invånare i de områdena får del av det förebyggande arbetet och information om stöd som finns.
- Insatser behöver fortsatt ges på olika språk för att vara en lätt tillgänglig socialtjänst.

Föräldraskapsstödet fokusområden bör vara:

- Brottsförebyggande arbete genom förebyggande insatser på generell och selektiv nivå.
- Föräldraskap och föräldraförmåga genom hela föräldraskapet (generell nivå) och ibland även på selektiv nivå riktat till vissa specifika målgrupper som har uppmärksammas behovsanalyser.
- Fokus på tidigt förebyggande insatser i barnens tidiga år (generell nivå).
- Tillgänglighet i hela kommunen och insatser på flera språk.
- Samverka med förskolor och skolor för ett tidigt förebyggande arbete.

3 Arbetsbeskrivning

3.1 Bakgrund

1 september 2024 verkställdes en organisationsförändring som innebär att delar av Trygg i Norrtälje Kommun (TiNK) organiserades in under socialnämnden. Berörda funktioner är fältsamordnare och föräldraskapsstödare.

Fältverksamheten och föräldraskapsstödet arbetar förebyggande, uppsökande och samordnande med fokus på barn, unga, deras föräldrar och andra viktiga vuxna i barns liv i Norrtälje kommun.

Under hösten 2024 har en behovsinventering genomförts för att möjliggöra planering av verksamheten avseende insatser och resurstillsättning för det förebyggande och uppsökande arbetet på kort och lång sikt.

3.2 Syfte

Behovsinventeringen syftar till att synliggöra kommuninvånarnas behov och att de insatser som bedrivs av verksamheten ska gå i linje med förslaget om en ny socialtjänstlag, vilken föreslås träda i kraft 1 juli 2025.

Behovsinventeringen syftar även till att definiera avgränsningar i förhållande till andra verksamheter för att identifiera behov för målgruppen, alltså behov av insatser som i dagsläget inte tillgodoses av någon huvudman.

3.3 Mål

Målet med behovsinventeringen är:

- Att rikta socialnämndens förebyggande och uppsökande arbete till där det gör mest samhällsnytta inom målgruppen barn och unga

3.3.1 Effektmål

- Att socialnämndens förebyggande, samordnande och uppsökande arbete planeras utifrån barns och ungas behov och att det kommer "till gagn" för kommunens barn och unga.
- Att barn, unga och deras föräldrar/omsorgspersoner får rätt stöd, i rätt tid av rätt aktör genom rådgivning och hänvisning till rätt stödinsatser vid behov.
- Att kommunens barn, unga och deras föräldrar/omsorgspersoner får tidigt stöd för att undvika att problematiska förhållanden uppstår eller förvärras och på så sätt minska det enskilda lidandet och förebygga behovet av mer omfattande och kostsamma insatser.
- Ansvarsavgränsning gentemot andra verksamheter.

3.4 Genomförande

Behovsinventeringen har pågått under hösten 2024. Arbetet har genomförts genom inläsning av lag, styrande dokument, kommunala handlingsplaner, åtgärdsplaner, verksamhetsplaner samt genomgång av statistik från socialförvaltningen gällande barn och unga och omvärldsbevakning. En gång i veckan har föräldraskapsstöd arbetat med behovsinventeringen i grupp, arbetet har letts av tillförordnad gruppledare. I behovsinventeringen har föräldraskapsstöds erfarenheter från det praktiska arbetet i kommunen samlats in. Sammanställningen har gjorts av tillförordnad gruppledare och resultatet har diskuterats i grupp med föräldraskapsstöd.

4 Styrande lagar och ramverk

4.1 Socialtjänstlagen

Enligt 3 kap. 1 § SoL hör det till socialnämndens uppgifter att bland annat informera om socialtjänsten i kommunen, genom uppsökande verksamhet och på annat sätt främja förutsättningarna för goda levnadsförhållanden och svara för omsorg och service, upplysningar, råd, stöd och vård, ekonomisk hjälp och annat bistånd till familjer och enskilda som behöver det.

Enligt 5 kap. 1 § SoL ska socialnämnden

1. verka för att barn och unga växer upp under trygga och goda förhållanden,
2. i nära samarbete med hemmen främja en allsidig personlighetsutveckling och en gynnsam fysisk och social utveckling hos barn och unga,
3. bedriva uppsökande verksamhet och annat förebyggande arbete för att förhindra att barn och unga far illa,
4. aktivt arbeta för att förebygga och motverka missbruk bland barn och unga av alkoholhaltiga drycker, andra berusningsmedel eller beroendeframkallande medel samt dopningsmedel,
5. aktivt arbeta för att förebygga och motverka missbruk av spel om pengar bland barn och unga,
6. tillsammans med samhällsorgan, organisationer och andra som berörs, uppmärksamma och verka för att barn och unga inte vistas i miljöer som är skadliga för dem,
7. med särskild uppmärksamhet följa utvecklingen hos barn och unga som har visat tecken till en ogynnsam utveckling,
8. i nära samarbete med hemmen sörja för att barn och unga som riskerar att utvecklas ogynnsamt får det skydd och stöd som de behöver och, om barnets eller den unges bästa motiverar det, vård och fostran utanför det egna hemmet,
9. i sin omsorg om barn och unga tillgodose det särskilda behov av stöd och hjälp som kan finnas sedan ett mål eller ärende om vårdnad, boende, umgänge eller adoption har avgjorts, och
10. i sin omsorg om barn och unga tillgodose det särskilda behov av stöd och hjälp som kan finnas sedan vård och fostran utanför det egna hemmet upphört eller sedan verkställighet av sluten ungdomsvård enligt lagen (1998:603) om verkställighet av sluten ungdomsvård upphört.

Av 3 kap. 1 § SoL följer att socialnämnden ska svara för omsorg och service, upplysningar, råd, stöd och vård, ekonomisk hjälp och annat bistånd till familjer och enskilda som behöver det. Bestämmelsen ger socialnämnden stöd för att arbeta förebyggande med allmänna insatser som kan inriktas på olika sätt. Socialnämnden får således erbjuda allmänna insatser till enskilda i form av service. Service bygger på att den enskilde söker upp den verksamhet som han eller hon vill ta del av, även om det kan ske efter rekommendation. Service är inte individanpassad och föregås inte heller av någon behovsprövning (utredning). För att insatser ska anses vara service ska de

vara allmänt inriktade och generellt utformade, öppna och tillgängliga för alla. Service är ofta en del i socialtjänstens förebyggande arbete.

4.2 Riktlinjer socialförvaltningens uppsökande och förebyggande arbete för barn och unga

Syfte med verksamheten

Socialnämndens uppsökande och förebyggande arbete för barn, unga och deras familjer syftar till att stärka barns och ungas välmående, trygghet och sociala utveckling. Genom att skapa förutsättningar för en trygg och hälsosam uppväxt ska arbetet bidra till att främja hälsa och social hållbarhet i samhället samt förebygga brottslighet.

Arbetsätt

Verksamhetens syfte och målsättningar uppnås genom att erbjuda tidiga stöd- och serviceinsatser som kontinuerligt anpassas efter målgruppens behov. Behoven hos målgruppen ska kartläggas löpande, både på kort och lång sikt, för att säkerställa att arbetet leder till de förväntade effekterna för barn, unga och deras familjer. Arbetet ska i huvudsak vara uppsökande, förebyggande och samordnande, med ett starkt fokus på att motivera målgruppen till ytterligare stöd från andra aktörer när behoven inte kan tillgodoses genom enbart stöd- och serviceinsatser.

Avgränsningar

Socialnämndens förebyggande och uppsökande arbete för barn, unga och deras familjer ska bedrivas utan biståndsbedömning. Därutöver ska verksamheten utformas för att undvika överlappning med andra kommunala verksamheter.

4.3 Trygg i Norrtälje kommuns arbetsplan 2023

Arbetsplanen utgår från verksamhetsplanen 2023 för dåvarande TINK. Arbetsplanen är med i behovsinventeringen då det är den senaste arbetsplanen för verksamheten. Dokumentets titel är Verksamhetsplan TINK 2023, men i denna text benämns dokumentet som arbetsplan.

Trygg i Norrtälje kommuns fokusområden vilar på två strategiska inriktningar: Brottsförebyggande arbete och folkhälsoarbete. Inom dessa två områden, har ett antal fokusområden lyfts fram. I arbetsplanen står det att flera av dessa fokusområden har kopplingar till både det brottsförebyggande arbetet och folkhälsoarbetet, till exempel är föräldraskapsstöd både ett hälsofrämjande stöd samt fungerar brottsförebyggande om det erbjuds i ett tidigt skede.

Föräldraskapsstöd ingår i Hälsofrämjande nätverk med fokus på barn 0-6 år. Andra delaktiga i nätverket är socialtjänsten, rektorer, förskolelärare, lärare i förskoleklass, speciallärare, föräldraskapsstöd, BUP, öppna förskolan, BVC, BMM, BUMM, Centrala barn- och elevhälsan.

Enligt arbetsplanen är Föräldraskapsstöd insatser, aktiviteter och verksamheter riktade till föräldrar som stärker föräldraförmågan och relationen mellan förälder och barn.

- **Syftet** med föräldraskapsstöd är att främja barnets hälsa och utveckling.
- **Målsättningen** är att alla föräldrar ska erbjudas stöd under barnets hela uppväxt.

I arbetsplanen nämns även att integration är ett fokus för föräldraskapsstöd. Fokus för det året var att

- under höstens valkampanj möjliggöra för utlandsfödda i Hallstavik information och kunskap på somaliska och arabiska om hur man röstar och information om olika partier.
- Samverkan med Roslagen sparbanks stiftelse och Häveröstiftelsen för genomförande av föräldraträffar för arabisktalande i Hallstavik under hösten.
- 10 simlektioner i Hallstaviks badhus med tolk för arabisktalande kvinnor.
- Samverkan med BVC och öppna förskolan i Hallstavik för att nå utlandsfödda föräldrar för att ge information och bjuda in till öppna förskolan och förskola.

4.4 Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd

Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd (MFoF) är en statlig kunskapsmyndighet med ansvar för familjerätt, föräldraskapsstöd och familjerådgivning. Texten i detta avsnitt är hämtat från MFoF:s hemsida.

Ett av MFoF:s huvuduppdrag är att samla och tillgängliggöra den senaste kunskapen för beslutsfattare och yrkesverksamma som arbetar med föräldraskapsstöd, familjerådgivning och familjerätt. Deras vision är att erbjuda kunskap till yrkesverksamma, för att alla barn ska få en trygg uppväxt och bra relationer till sina föräldrar. Föräldrar bär huvudansvaret för barns hälsa och utveckling och det är både en rättighet och en skyldighet att vara förälder. Barnkonventionen tydliggör dock att staten har en skyldighet att stödja föräldrar i sitt föräldraskap.

4.4.1 Nationell strategi för ett stärkt föräldraskapsstöd

Regeringen fattade 2018 beslut om en nationell strategi för ett stärkt föräldraskapsstöd. Stöd i föräldraskapet är en viktig insats samhället kan göra för att skapa goda uppväxtvillkor. Därutöver verkar stödet förebyggande mot ojämlikhet och negativa utfall bland barn och unga. Den nationella strategin betonar att stöd ska erbjudas alla föräldrar, oberoende av problem och risk. Grunden är det universella stödet som ska stärka hälsan och förebygga ohälsa hos alla barn. Riktat stöd till vissa riskgrupper, samt individuellt stöd till familjer med etablerade problem ska komplettera det generella stödet. Föräldraskapsstöd vilar på tre perspektiv, barnets rättigheter, jämställdhet och ett jämställt föräldraskap samt jämlikhet i hälsa.

4.4.2 Om föräldraskapsstöd

Föräldraskapsstöd kan ges av olika verksamheter på kommunal och regional nivå och i olika preventionsnivåer. Som ett led i ett kunskapsbaserat arbete bör kontinuerliga behovskartläggningar göras, som tydliggör vilken eller vilka grupper av föräldrar insatser och aktiviteter riktar sig till. Detta ökar chansen att insatsen erbjuds till rätt målgrupp och på rätt nivå och därmed ökar även sannolikheten att insatsen ger den avsedda effekten. Detta går väl i linje med Norrtälje socialförvaltnings ledord om rätt insats, i rätt tid, av rätt aktör. Vidare skriver MFoF att stödet kan behövas anpassas efter faktorer så som kön, utbildningsnivå, arbetssituation, funktionsvariation eller vilket modersmål föräldrarna har. Det kan även behöva erbjudas på olika arenor som är lättillgängliga för föräldrarna. Det är viktigt att föräldrar får tillgång till information och kunskap om sina rättigheter och skyldigheter. Detta är särskilt viktigt för nya föräldrar i Sverige.

Svenska och internationella studier visar att föräldraskapsstöd har positiva effekter på både föräldrar och barn. Stödet kan bidra till ett positivt samspel i familjen och minska bråk och konflikter. Hälsoekonomiska studier har dessutom visat att det kan åstadkommas till en relativt liten kostnad. Föräldraskapsstödsprogram är hälsoekonomiskt lönsamt och kostnadsbesparande, även om effekten endast skulle kvarstå i ett år.

4.4.3 Effekter av universellt föräldraskapsstöd

Universella föräldraskapsstödsprogram under barnets första tre år ger barnen förbättrad social och emotionell kompetens. Universella föräldraskapsstödsprogram för barn upp till 18 år har generellt en liten positiv effekt på barns utagerande beteende, föräldraförmåga och föräldra-barnrelation, vilket kan förklaras av att de flesta föräldrar inte upplever något större problem i sitt föräldraskap. Något större effekt av universellt stöd ses hos de föräldrar som upplever mer oro för sina barn. Effekter av universella föräldraskapsstödsprogram kan ses framför allt på kortare sikt och som en plattform för fortsatt riktat stöd. För barn i åldrarna 6–11 år med betydande problem eller beteendediagnoser och med hög risk för fortsatt normbrytande beteende och återfall i brott är rekommendationen att socialtjänsten bör erbjuda indikerade beteendebaserade föräldraskaps-stödsprogram. Normbrytande beteende hos barn 6–11 år minskar med exempelvis Cope, De otroliga åren, Komet och Triple P enligt Socialstyrelsens kunskapsstöd från 2021 med rekommenderade insatser i socialtjänstens arbete. Resultaten gäller även föräldrar till barn med ADHD eller till familjehemsföräldrar.

Ett antal föräldraskapsstödjande insatser har utvärderats i svensk forskning med positiva resultat. Insatserna kan användas med låg risk och hög sannolikhet för positiva effekter på flera risk- eller skyddsfaktorer. De flesta insatserna är universella, men flera kan även användas som riktade insatser. Rapporten lyfter ett antal namngivna program och insatser, men utlovar inte en heltäckande lista. Dessa är Family Check-Up, iKomet, Växa Tryggt, Rinkebymodellen och utökade hembesök (som alla tre bygger på Family

Nurse Partnership), Komet, COPE, Connect, samt De otroliga åren, Alla Barn i Centrum (ABC) och Triple P.

4.4.4 Brottsförebyggande föräldraskapsstöd

Utifrån de år MFoF arbetat med det brottsförebyggande föräldraskapsstödet är myndighetens erfarenhet att ett framgångsrikt arbete med föräldraskapsstödjande insatser i utsatta områden generellt kan sammanfattas med ledorden; närhet, kommunikation och tillit. Ett framgångsrikt arbete med ett brottsförebyggande föräldraskapsstöd bygger på ett väl fungerande arbete med det universella föräldraskapsstödet. Det är viktigt att ha strukturer på plats och ett över tid hållbart systematiskt arbetssätt med föräldraskapsstöd för att skapa goda förutsättningar för det brottsförebyggande föräldraskapsstödet. Samverkan med civil sektor är särskilt viktig i utsatta områden. Civilsamhällets aktörer har god kännedom och stort förtroende - i synnerhet i många utsatta områden där myndigheter har svårt att nå ut. Genom dessa aktörer skapas tillit i de målgrupper som samhället vill nå med insatser. En målgruppsanpassning av kommunikationen, inklusive en översyn av språk och kanalval, ökar möjligheten att nå ut med brottsförebyggande föräldraskapsstöd till alla – inklusive andra närstående vuxna än biologiska och/eller rättsliga föräldrar.

4.5 Folkhälsostrategin

Folkhälsoarbetet i Norrtälje kommun är insatser som sker i samverkan mellan olika aktörer. Samverkan skapar förutsättningar för att främja, förebygga och bevara folkhälsan i kommunen. Folkhälsoarbetet utgår från värdegrunden: invånaren först, allas lika värde och höga förväntningar.

Den primära målgruppen för strategin är alla invånare i Norrtälje kommun med fokus på barn och unga. Alla invånare, oavsett bakgrund eller livssituation, ska ges samma förutsättningar för att kunna leva ett gott och hälsosamt liv i vår kommun.

Enligt folkhälsostrategin är barn och ungas framtid ett av kommunens målområden. Därför ska deras hälsa stärkas. Det övergripande målet med folkhälsoarbetet är skapa förutsättningar för en god hälsa på lika villkor och goda uppväxt- och livsvillkor samt möjlighet till delaktighet för alla invånare.

De två övergripande fokusområde i folkhälsostrategin är delaktighet och inflytande i samhället samt barn och ungas uppväxtvillkor. Dessa skall beaktas i resterade fokusområden, som är; delaktighet och inflytande i samhället, barn och ungas uppväxtvillkor, föräldraskapsstöd, ANDTS, hälsofrämjande hälso- och sjukvård, hälsa i arbetslivet, fysisk aktivitet, matvanor och livsmedel och psykisk hälsa.

Trygga och goda uppväxtvillkor är avgörande för barns och ungdomars hälsa och för folkhälsan på lång sikt, vilket gör det till ett särskilt fokusområde. Den ökande psykiska ohälsan bland barn och ungdomar skall uppmärksammas särskilt, liksom utvecklingen av barns och ungdomars levnadsvanor.

Föräldraskapsstöd innebär att ge föräldrarna kunskap om barns hälsa och utveckling, ge verktyg att hantera svårigheter i vardagen, samt stärka föräldrars positiva egenskaper och sociala nätverk. Ett utvecklat föräldraskapsstöd är en del av en långsiktig satsning för att främja hälsa och förebygga ohälsa bland barn och unga genom föräldrarna.

Norrtälje kommun ska arbeta i linje med Barnkonventionen vilket innebär att alla barn har rätt till social trygghet, skälig levnadsstandard, lek, vila och fritid. Kommunen ska arbeta för att motverka barnfattigdom bland annat genom att ha avgiftsfria aktiviteter på loven och stödja vårt föreningsliv.

4.6 Norrtälje Kommuns brottsförebyggande åtgärdsplan – brottsförebyggande föräldraskapsstöd!

Kommuner ska enligt lag om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete, med lägesbilden som underlag, besluta om en plan för vilka åtgärder som kommunen avser att vidta för att förebygga brott (åtgärdsplan).

Utifrån en sammanfattning av kartläggning, analys och slutsatser har Norrtälje kommun identifierat och prioriterat fyra fokusområden som kräver samverkan med berörda parter. Dessa prioriterade fokusområden är unga i riskzon, förebyggande arbete kring brottsutsatta, våld i nära relation, hedersrelaterat våld och förtryck med extra fokus mot ungas utsatthet, trygghet i offentlig miljö och välfärdsbrott, kriminell ekonomi samt otillåten påverkan. Fokusområdena kan variera över tid.

Unga i riskzon: Barn och unga är vår framtid och det förebyggande arbetet med både vårdnadshavare och de unga är av stor vikt. Norrtälje kommun och polis arbetar gemensamt kring social och situationell prevention där målet är att barn och unga ska ha en utvecklande och trygg uppväxt fri från kriminalitet och missbruk.

Operativa mål där föräldraskapsstöd berörs:

- Stötta och stärka kommunens föräldrar med ett generellt föräldrastöd.
- Stärkt målgruppsanpassat föräldrastöd till vårdnadshavare som behöver uppmärksammas.
- Föräldraskapsstöd ska erbjudas till vårdnadshavare med annat modersmål än svenska.

Föräldraskapsstöd nämns även som en indikator för fokusområdet Unga i riskzon med en ambition att öka antalet deltagande föräldrar i föräldrautbildningar.

4.7 Nya SoL

Den nya socialtjänstlagen väntas träda i kraft 1 juli 2025. Syftet är att socialtjänsten ska bli mer förebyggande, jämställd, jämlik, kunskapsbaserad och mer lätt tillgänglig än idag; att sänka trösklarna och nå invånare tidigt, innan problemen växt sig stora. Insatser ska kunna ges utan biståndsprövning och insatserna ska vila på forskning och

beprovad erfarenhet (kunskapsbaserad). I det kunskapsbaserade arbetet ska kommunerna bidra med och skapa lokal kunskap

En ny socialtjänstlag är en förutsättning för att kunna ställa om till en mer förebyggande, tillgänglig och kunskapsbaserad socialtjänst.

4.7.1.1 Sammanfattning av avsnitt

Enligt Socialtjänstlagen (SoL) har socialnämnden ansvar för att erbjuda stöd och omsorg till familjer och enskilda i kommunen, genom att främja goda levnadsförhållanden och tillhandahålla olika former av hjälp som ekonomisk bistånd, vård, service, samt rådgivning. Socialnämndens arbete inkluderar även ett starkt fokus på barn och unga för att säkerställa en trygg uppväxt och motverka risker som missbruk, våld eller social utsatthet. Genom uppsökande och förebyggande arbete ska socialnämnden ge stöd till familjer och barn, både på individuell nivå och genom generella insatser.

Föräldraskapsstöd är en central del av detta arbete, och det syftar till att stärka föräldrars förmåga att ge sina barn en god och trygg uppväxt. I Norrtälje kommun erbjuds stöd från olika verksamheter och målet är att stödja föräldrar under hela barnets uppväxt. Föräldrastödet ska vara lätt tillgängligt och vid behov anpassat till olika målgrupper.

Enligt den nationella strategin för föräldraskapsstöd (2018) ska stödet vara universellt, tillgängligt för alla föräldrar, och rikta sig till både riskgrupper och alla familjer för att förebygga ojämlikhet och stärka barnens utveckling. Föräldrar ska få kunskap om sina rättigheter och skyldigheter och erbjudas hjälp för att skapa en bra relation med sina barn.

Kommunens folkhälsostrategi är också inriktad på att säkerställa att alla invånare, särskilt barn och unga, har goda förutsättningar för en hälsosam uppväxt och liv, och föräldraskapsstöd är en viktig del av det arbetet. På samma sätt anses det tidiga och generella föräldraskapsstödet vara brottsförebyggande och samhällsekonomiskt resurseffektivt.

Den nya socialtjänstlagen som träder i kraft 2025 innebär en mer förebyggande och kunskapsbaserad socialtjänst som sänker trösklarna och erbjuder tidiga insatser utan bistandsprövning, vilket ska bidra till en mer jämlik och tillgänglig service för kommunens invånare.

5 Föräldraskapsstödet idag

Verksamheten består idag av tre heltidsanställda föräldraskapsstödare som arbetar med målgruppen föräldrar och andra viktiga vuxna till, och runt, barn 0-18 år. Fram till 2019 bestod verksamheten av två medarbetare. Den tredje anställdes inom ramen för ett projekt, "Föräldrar i fokus" som finansierades med statsbidrag och pågick i två år

(se nästkommande avsnitt). Syftet med verksamheten är att erbjuda föräldrastöd genom barnets uppväxt för att främja goda levnads- och uppväxtförhållanden för barn och förebygga att större behov uppstår. Enligt dåvarande TINK:s arbetsplan för 2023 är målet att alla föräldrar ska erbjudas stöd under barnets hela uppväxt.

Verksamheten arbetar utifrån principen ”trygga föräldrar, trygga barn”. Föräldraskapsstöd arbetar generellt förebyggande och främjande genom att erbjuda föräldragrupper till föräldrar och andra viktiga vuxna i kommunen, anordnar föreläsningar och månatliga föräldracaféer. Utöver detta kan man som kommuninvånare få upp till tre råd- och stödsamtal utan bistånd. Samtalen syftar till att vara rådgivande och hänvisa vidare till rätt aktör vid behov av vidare stöd. Det är även möjligt att få enskilt stöd i form av iKomet och föräldrawebben tonår, två handledarledda onlinekurser gällande kommunikation och relation mellan förälder och barn/tonåring. Föräldrastödjarna kan också delta vid anmälningsmöten och första möten med socialsekreterare i ett trygghetsskapande syfte. Utöver dessa grunduppdrag har föräldraskapsstöd haft en tradition av att samordna nätverk och målgruppsfrågor där de har identifierat insatsglapp. Som exempel har det handlat om anhörigstöd vid ätstörningsproblematik bland barn och unga. Ansvaret för detta ligger inte hos verksamheten, men eftersom insatsglapp har uppmärksammats har verksamheten tagit på sig att försöka täppa till glappet genom samverkan med relevanta aktörer som kan ta uppdraget vidare.

Det uppsökande arbetet syftar till att marknadsföra och sprida information om föräldraskapsstöd och andra stödinstitutioner som finns i kommunen. Detta görs genom deltagande på evenemang, föräldramöten i skolor och spridning via sociala medier, Norrtälje kommuns hemsida och andra kommunala plattformar.

Arbetet förläggs både på dag- och kvällstid, eftersom föreläsningar och föräldragrupper genomförs på kvällar för att möjliggöra för invånare att ta del av utbudet. De föräldragrupper som erbjuds av verksamheten är ABC (Alla barn i Centrum) 3-12, ABC Tonår, FÖS (Föräldraskap i Sverige) och Trust (Trygghet ur stöd). Föräldracaféerna handlar om problematisk skolfrånvaro och NPF och föreläsningar tar upp teman kring föräldraskap och barns och ungas behov och utveckling. För att möjliggöra genomförandet av föräldraträffar i ABC och FÖS erbjuder verksamheten gruppledarutbildning i ABC, FÖS och handledarutbildning till iKomet. Gruppledarna har föräldragrupper som en bisyssla och arvoderas vid genomförd föräldragrupp. Det medför att föräldraskapsstöd är beroende av externa resurser för att erbjuda föräldragrupper. Årsplaneringen påverkas av hur många gruppledare som kan hålla i grupper och när de har möjlighet.

Verksamheten har ett väl utarbetat samarbete med flera samverkansaktörer. De deltar på kommungemensamma lägesbilder och områdesgrupper samt samverkar i förebyggande och främjande insatser riktade till ungdomar och föräldrar, såsom Jobbiga frågor är helt okej, skolavslutning och liknande.

Under våren 2025 påbörjas ett samarbete mellan föräldraskapsstödet och socialförvaltningens öppenvård. Samarbetet innebär att tre behandlare från öppenvården ska arbeta heltid med förebyggande och föräldraskapsstödjande insatser tillsammans med föräldraskapsstöd. Syftet är att skapa ytterligare förutsättningar att arbeta förebyggande och tillgängliggöra tidigt stöd, i linje med nya socialtjänstlagen. Arbetet kommer att utvärderas och följas upp.

5.1 Projektet Föräldrar i fokus

Syftet med projektet var att stötta somaliska mammor att komma hemifrån för att integreras och inkluderas i samhället, samt få stöd i sin föräldraroll och hitta nya vägar att fortsätta vara en del av samhället. Insatserna som utvecklades inom projektet var Föräldraskap i Sverige (FÖS), simning en gång i veckan och olika fritidsaktiviteter för mammorna, samt ABC på somaliska. Träffar med olika samhällsaktörer anordnades utifrån mammornas önskemål, bland annat bjöds polis, socialtjänsten, politiker och lokala föreningsliv in. När Covid kom under projekttiden ställde verksamheten om och erbjöd digitala aktiviteter och informationsspridning. På individnivå stöttade medarbetaren föräldrar i kontakt med andra myndigheter i ett trygghetsskapande syfte, främst i kontakten med socialförvaltningen. En del av projektet var även att sprida samhällsinformation på deras modersmål. Projektet permanentades inte, dock har denna medarbetare haft ett fortsatt fokus på målgruppen utlandsfödda föräldrar och fortsatt arbetet att stötta individer in i det svenska samhället både på individ- och gruppnivå. Utökningen av en heltidstjänst permanentades i verksamheten.

6 Invånarnas behov

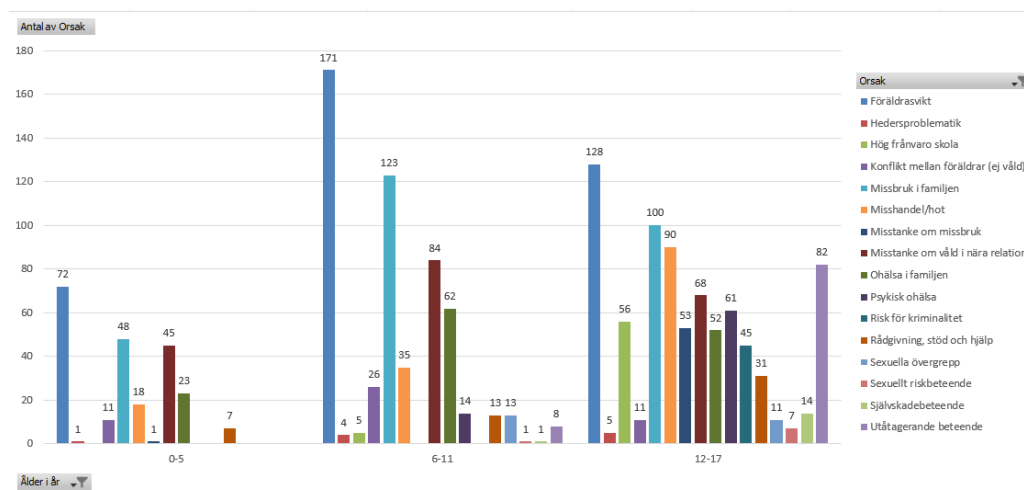
6.1 Vad visar statistik?

6.1.1 Socialförvaltningen

Socialtjänsten har ett brottsförebyggande ansvar, vilket kommer att förtydligas än mer utifrån ny lagstiftning. Socialtjänsten har även ansvar att arbeta förebyggande med barn och unga i riskzon för en negativ utveckling. Ungdomar i riskzon innebär ungdomar som är mer utsatta för risker än sina jämnåriga. Det kan bland annat handla om trauman, bristande föräldraomsorg, psykisk ohälsa, skolfrånvaro, narkotikabruk, normbrytande beteenden eller risk för att hamna i kriminalitet. Riskfaktorer kan uppvägas av skyddsfaktorer som en fungerande skolgång, aktiv fritid, viktiga vuxna som ser och uppmärksammar det enskilda barnet, samt tidigt stöd till föräldrar och barn.

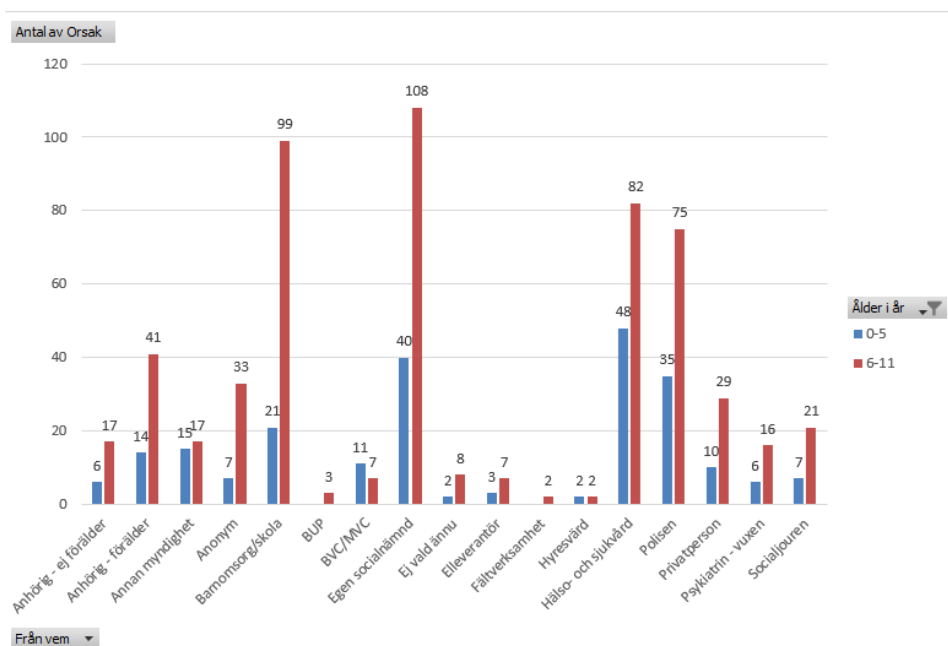
Socialförvaltningens statistik för barn och unga visar att aktualiseringsorsakerna föräldrasvikt, missbruk i familjen, och våld i nära relation är de tre vanligaste aktualiseringsorsakerna i åldrarna 0-11 år. I ålderskategorin 12-17 år är misshandel/hot den fjärde vanligast. Dessa aktualiseringsorsaker är riskfaktorer som kan påverka barns

och ungas utveckling negativt och som dessutom är kopplade till familje- och hemsituationen.

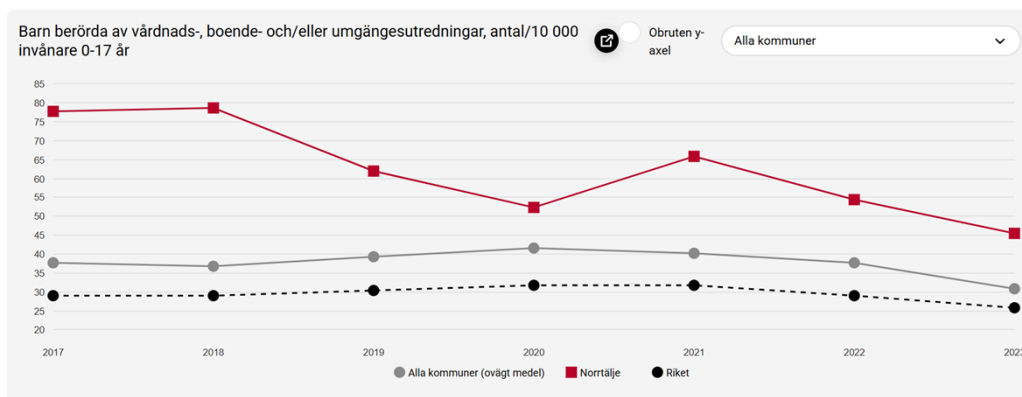
Statistik från socialförvaltningen, 2024-01-01—2024-10-19, figur 1. Bilden visar att föräldrasvikt ligger högt i alla åldrar. Därefter kommer aktualiseringsorsak Misshandel/hot.

De som anmäler oro i störst utsträckning till socialförvaltningen är barnomsorg/skola, hälso- och sjukvård, polisen och egen socialnämnd. Färre anmälningar från barnomsorg/skola inkommer under barns tidiga år, vanligast är ålderskategorin 12-17 år. BVC och MVC anmäler i låg utsträckning.

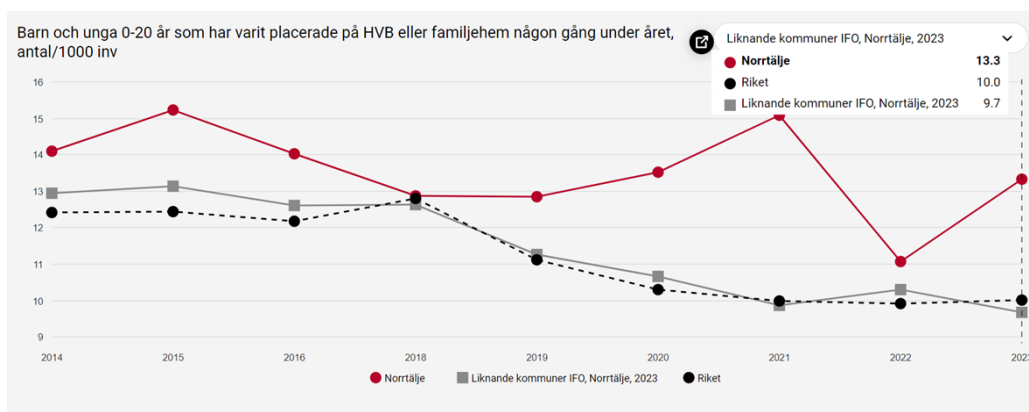
Figur 2, statistik från socialförvaltningen. Få anmälningar kommer in i tidig ålder från barnomsorg, BVC och MVC. Vanligaste anmälaren i ålder 0-5 år är egen socialnämnd.

Trots att antalet barn som berörs av vårdnad- boende- och umgängesutredningar har sjunkit över tid, ligger Norrtälje Kommun fortsatt över rikets snitt. Erfarenhet från socialförvaltningens öppenvård vittnar om att många av uppdragen till verksamheten handlar om samarbetssvårigheter mellan föräldrar. På MFoF:s hemsida går det att läsa att det är flera faktorer som påverkar det enskilda barnets reaktioner på kort och på lång sikt i samband med föräldrars separation. Forskare inom området skilsmässa och barn är ense om att den största riskfaktorn inom kontexten skilsmässa är separationer som präglas av osämja, konflikter, förlust av kontakt med en förälder samt dålig kommunikation mellan föräldrarna. Föräldrakonflikter som pågår över tid, konflikter som direkt involverar barnet, konflikter som upplevs hotfulla, och konflikter där barnet hamnar mitt emellan har störst negativ påverkan på barnets utveckling och välbefinnande. Barn vittnar om konflikter mellan föräldrar som förvärras och som pågår över lång tid, vilket för barn kan innebära att de befinner sig i en långvarig psykisk påfrestning. Om krisen som skilsmässan gett upphov till inte går över, befinner sig barnet i en varaktig eller stabil kris ([Hur en föräldrakonflikt och en domstolsprocess kan påverka barnet \(mfof.se\)](#)). I dagsläget erbjuder föräldraskapsstöd ingen insats riktad till målgruppen föräldrar i, under eller efter separation. Socialförvaltningens öppenvård har vid några tillfällen erbjudit gruppverksamheten Barn i föräldrars Fokus (BiFF), men har haft svårt att få deltagare. Läs mer om detta under avsnittet *Vad gör andra aktörer?*.

Figur 3, statistik från Kolada.se. Bilden visar att barn i Norrtälje kommun som är berörda av vårdnads-, boende- och umgängesutredningar har minskat över tid. Dock ligger Norrtälje kommuns siffror fortsatt över rikets snitt.

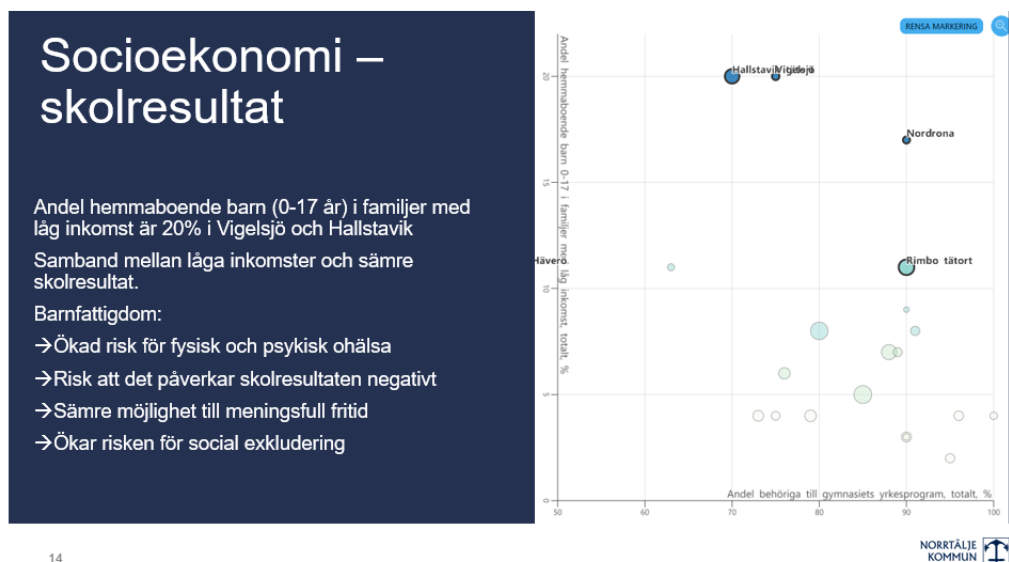
Norrtälje kommun sticker även ut i andelen placerade barn och unga och har gjort det över tid. Förvaltningen har aktivt arbetat med att minska placeringar genom att ta fram och erbjuda hemmaplanslösningar via intern och extern öppenvård. Trots det ligger Norrtälje kommun över rikssnittet, med viss nedgång under 2022. Det är allmänt känt att placering är ett stort ingripande i ett barns liv och att det på gruppnivå kan ge negativa konsekvenser på sikt kopplat till psykisk ohälsa och utanförskap. Forskning visar att barn som lever i familjehem som grupp är överrepresenterade för en mängd olika risker både här och nu och på lång sikt. Bland annat har barn som bott i familjehem eller i HVB-hem en ökad risk att som äldre drabbas av allvarlig psykisk ohälsa och beroende, samt att begå brott (se t. ex. BRIS rapport: *Stödet till barn som bor i familjehem måste stärkas*, 2024). Det föräldraskapsstödjande arbetet syftar till att stärka föräldraskap och därmed förebygga negativ utveckling hos barn och unga genom förebyggande arbete. På sikt är detta en del i att på universell nivå stärka skyddet för barn och minska behovet av placeringar.

Figur 4, statistik från Kolada.se. Bilden visar att Norrtälje kommun ligger över rikets snitt gällande placering av barn och unga, samt i jämförelse med liknande kommuner IFO (individ- och familjeomsorg).

6.1.2 Socioekonomi

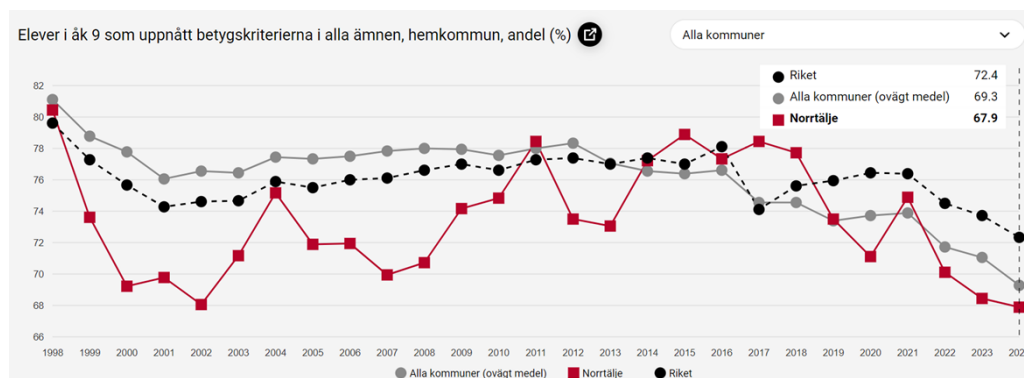
Figur 5, hämtad från Huddingeanalysen.se. Bilden visar att Hallstavik och Vigelsjö sticker ut socioekonomiskt i Norrtälje kommun.

Norrtälje kommun har socioekonomiska utmaningar i vissa områden av kommunen. Vigelsjö, Rimbo och Hallstavik är tre av dessa områden. Vigelsjö är det område som sticker ut och utvecklingen i området har inte varit lika stor under de senaste 10 åren som i övriga områden. Det kan förklaras med lyckoparadoxen, vilken innebär att de personer som skapar sig bättre förutsättningar flyttar från området, vilket leder till att området i sig inte påverkas i en positiv riktning när det går bättre för enskilda individer. I Vigelsjö har 6% av de boenden ekonomiskt bistånd, jämfört med Solbacka/Fågelsången där 0% har ekonomiskt bistånd. Även nettoinkomsten skiljer sig mellan områdena i Norrtälje. I Vigelsjö ligger nettoinkomsten (medel) på 268 tkr och i Kvisthamra 434 tkr (2022). Föräldrars ekonomiska förutsättningar påverkar barn och unga och kan vara en stressfaktor för föräldrar eftersom ekonomi och boende är en grundläggande förutsättning för en stabil tillvaro.

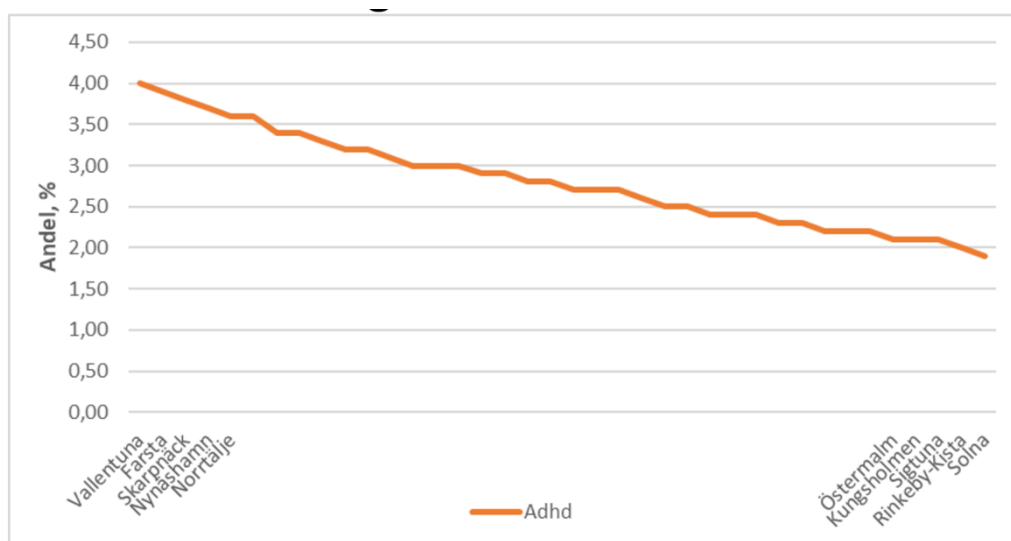
Norrtälje kommun har också en tradition av låg utbildningsnivå, vilket även det skiljer sig mellan olika områden i kommunen. Skola och utbildning är en av de starkaste skyddsfaktorerna och som ger förutsättningar för ett självständigt och självförsörjande vuxenliv. Andelen elever i kommunen som går ut årskurs 9 med fullständiga betyg sjunker över tid och ligger under rikets snitt. Dessa siffror kopplat till att Norrtälje ligger bland de kommuner i Stockholms län som har flest andel barn och unga med diagnostiserad ADHD tyder på att det finns behov av att se över vad kommunen kan göra i ett preventivt syfte för att höja resultaten i skolan och stötta de eleverna med neuropsykiatrisk funktionsnedsättning (NPF). Vid diagnosticering kan föräldrar, barn och anhöriga få utbildning och kunskap via ADHD-center. ADHD-center ligger i Rosenlund, vilket kan påverka familjers möjlighet att delta i programmen där. Vissa föreläsningar och utbildningar går att ta del av digitalt. Enligt BUP Norrtälje är de

ansvariga för att utreda och ge medicinsk behandling vid diagnos, men har inget utbildningsansvar eller familjestödande insatser vid diagnos. Vid förfrågan i oktober 2024 meddelade BUP i Norrtälje att de hade 311 barn som väntade på NPF-utredning. Kö-tiden låg då på ca 2 års väntetid.

Figur 6, bild hämtad från Kolada.se. Bilden visar att Norrtälje ligger lägre än riket i snitt gällande andelen elever som uppnått betygsgränser i alla ämnen. Siffrorna kan skilja sig åt på enhetsnivå, detta är en sammanslagning av alla högstadieskolor i kommunen.

Figur 7, bild från Centrum för epidemiologi och samhällsmedicin, Region Stockholm, 2022. Bilden visar att Norrtälje kommun ligger bland de kommuner i Stockholms län med högst andel barn diagnostiserade med ADHD.

6.1.3 Stockholmsenkäten

Stockholmsenkäten är en undersökning som genomförs var annat år i årskurs 7, 9 och år 2 på gymnasiet skolorna i Norrtälje Kommun, både friskolor och kommunala skolor ingår i undersökningen. Enkäten består av cirka 100 frågor som berör flera livsområden och bakgrundsfakta. Den senaste undersökningen genomfördes under våren 2024. Undersökningen visar bland annat att flickor i högre grad lider av psykisk ohälsa än pojkar i åk. 7, 9 och år 2 på gymnasiet. Vidare visar undersökningen på relativt goda resultat av ungas anknytning till föräldrar (index baserat på frågorna: Om

du har ett personligt problem, kan du be någon av dina föräldrar/vårdnadshavare om hjälp? Jag bryr mig om vad mina föräldrar/vårdnadshavare säger och Mina föräldrar/vårdnadshavare är en förebild för mig). Majoriteten av ungdomarna i alla ålderskategorier svarar att de kan be sina föräldrar om hjälp om de har problem med något.

84. Om du har ett personligt problem, kan du be någon av dina föräldrar/vårdnadshavare om hjälp?	Norrtälje Grundskolan årskurs 7			Norrtälje Grundskolan årskurs 9			Norrtälje Gymnasium år 2		
	Total	Pojke	Flicka	Total	Pojke	Flicka	Total	Pojke	Flicka
Antal svarande	396	203	183	364	189	162	353	179	170
Ja	67	76	58	73	76	69	81	82	79
Nej	15	13	17	13	11	16	7	7	8
Vet inte	18	11	25	14	14	15	12	11	13

Norrtälje Gymnasium år 2			84. Om du har ett personligt problem, kan du be någon av dina föräldrar/vårdnadshavare om hjälp?	Övriga kommuner Grundskolan årskurs 7			Övriga kommuner Grundskolan årskurs 9			Övriga kommuner Gymnasium år 2		
Total	Pojke	Flicka		Total	Pojke	Flicka	Total	Pojke	Flicka	Total	Pojke	Flicka
353	179	170	Antal svarande	170	89	77	18099	9033	8756	13682	6860	6608
81	82	79	Ja	75	81	70	75	78	73	81	81	81
7	7	8	Nej	11	8	12	11	10	12	9	8	8
12	11	13	Vet inte	14	11	18	13	11	15	11	11	11

Figur 8, källa: Stockholmsenkäten 2024. Bilden visar att majoriteten av ungdomarna som besvarat Stockholmsenkäten upplever att de kan be sina föräldrar om hjälp.

6.1.4 Statistik föräldraskapsstöd

Figur 9, statistik från verksamheten föräldraskapsstöd. Ökning av deltagande ses främst i föreläsningar, NPF-café och föräldrasamtal.

Statistik från verksamheten visar att det skett en ökning inom främst det generellt förebyggande arbetet i storformat, såsom föreläsningar, föräldracafé vid NPF och problematisk skolfrånvaro. 2023 fokuserade verksamheten på insatser mot de yngre åldrarna, vilket genererade att 154 föräldrar och andra viktiga vuxna anmälde sig till föräldragruppen ABC 3-12. Under 2024 var fokusområdet tonårsföräldrar. Av siffrorna går att utläsa att ett bra sätt att nå ut till många är via insatser i storformat som

föreläsningar och NPF-café, samt ses en viss ökning i antal enskilda föräldrasamtal (råd och stöd). Verksamheten behöver ha ett fortsatt aktivt arbete kring behovsanalyser för att träffa rätt gällande insatser, aktuella ämnen och teman samt fortsatt marknadsföring. Siffrorna visar även att det har skett en viss ökning i deltagande av FÖS och Trust, samtidigt är deltagarsiffrorna låga under både 2023 och 2024. Dessa båda målgrupper är svåra att nå och siffrorna kan tyda på att ett mer intensivt uppsökande arbete behöver ske för att öka deltagandet och nå ut till fler. Deltagandet i iKomet har nästan fördubblats, vilket verksamheten märkte tydligt under hösten då intaget fick pausas under en period.

6.1.4.1 Sammanfattning av avsnitt

Statistik visar att föräldrasvikt, missbruk i familjen och våld i nära relationer är de vanligaste orsakerna till att barn aktualiseras för insatser, särskilt i åldern 0-11 år. Det finns också utmaningar med föräldrakonflikter vid separationer, som påverkar barn negativt.

Norrtälje sticker ut med en hög andel placerade barn, vilket har koppling till risker som psykisk ohälsa och kriminalitet. Kommunen har arbetat för att minska placeringar genom hemmaplanslösningar och föräldraskapsstöd, men är fortfarande över riksnittet.

Socioekonomiska utmaningar finns i vissa områden som Vigelsjö och Hallstavik, där låg inkomst och utbildning kan påverka barns utveckling negativt. Skolan är en viktig skyddsfaktor, men andelen elever som får fullständiga betyg ligger under genomsnittet. Norrtälje har också en hög andel barn med ADHD, vilket kräver bättre stöd för både elever och föräldrar.

Stockholmsenkäten visar att psykisk ohälsa är vanligare bland flickor och att ungdomarna har god anknytning till sina föräldrar. Föräldraskapsstödet har ökat, särskilt genom föreläsningar och föräldracaféer, men det behövs fortsatt aktivt arbete för att nå alla målgrupper.

6.2 Vad gör andra aktörer?

Alla som arbetar med barn och unga inom offentlig verksamhet har en lagstadgad anmälningsskyldighet vid oro för barn och ungdomar enligt socialtjänstlagen 14 kap. 1 §.

Flera aktörer i kommunen har ett förebyggande arbete inom ramen för sina verksamheter. Bland dessa finns Barn- och utbildningskontoret, som har ett elevhälsofrämjande ansvar utifrån skollagen och läroplanen, delar av detta ingår i undervisningen. Utöver det har skolor tillgång till ett elevhälsoteam med skolkurator, skolsköterska och specialpedagog. Rektor bestämmer på vilket sätt elevhälsoteamet och övrig skolpersonal ska arbeta förebyggande och hur resurser ska riktas. Det innebär att det förebyggande elevhälsoarbetet kan se olika ut från skola till skola. Det

förebyggande arbetet i skolan kan bland annat handla om normer och värderingar, ANDTS, samtycke och relationer.

Fältsamordnarna arbetar riktat mot målgruppen ungdomar 12-18 år. De arbetar uppsökande och förebyggande. De deltar på förfrågan på föräldramöten och informerar om ungdomar och trender i ungdomsvärlden, samt tar de vid behov kontakt med föräldrar om de har pratat med en ungdom som föranleder att information behöver ges till föräldrar eller om orosanmälan behöver lämnas till socialförvaltningen. Fältsamordnarna kan erbjuda upp till tre enskilda råd- och stödsamtal för ungdoma. Fältsamordnarna och föräldraskapsstöd samverkar i större evenemang och insatser på universell- och gruppnivå.

På kommunstyrelsekontoret finns strategier och samordnare som arbetar med strategisk samordning av preventionsarbete inom områdena folkhälsa, våld i nära relation, ANDTS psykisk hälsa och situationellt preventionsarbete. Det är dessa funktioner som ansvarar för bland annat ordningsvakterna i offentliga miljöer, den kommunala lägesbilden, större evenemang som walk-about, jobbiga frågor är helt okej och en vecka fri från våld, som föräldraskapsstöd deltar i. KSK utbildar yrkesverksamma i våld i nära relation och genomför Stockholmsenkäten. Flera av de förebyggande insatserna i kommunen samordnas av KSK i samverkan med andra förvaltningar. På den kommunala lägesbilden och områdesgrupper deltar bland annat olika kommunala verksamheter, näringslivet, Tiohundra, ordningsvakter, svenska kyrkan och polis.

Kommunalförbundet sjukvård och omsorg i Norrtälje utför vissa förebyggande insatser. Anhörigstödarna på KSON håller i föräldracaféer för föräldrar till barn som har NPF eller problematisk skolfrånvaro i samverkan med socialförvaltningens föräldrastödare. Tillsammans anordnar de även föräldraföreläsningar under året där föreläsare bjuds in gällande olika teman kopplat till barn och unga och föräldraskap. Sedan hösten 2024 erbjuder KSON Rubinens barngrupp, en gruppverksamhet för barn med föräldrar som har psykisk ohälsa/sjukdom. De fick inte in tillräckligt många barn under hösten, men planerar att starta en grupp till våren 2025. Öppna förskolan (Tiohundra) håller i sin verksamhet ABC 3-12.

Polisen bidrar i stor utsträckning till trygghetsskapande och förebyggande insatser genom områdes- och ungdomspoliser som svarar för att bygga relation till invånare och ungdomar, samt sprider information och kunskap genom att delta på föräldramöten, besöker fritidsgårdar, skolor, genomför orossamtal tillsammans med socialförvaltningen med mera.

Socialförvaltningen

Inom familjerätten erbjuds samarbetssamtal och SES (samarbete efter skilsmässa), ett digitalt föräldraskapsstöd inför, under och efter separation. Tillsammans med öppenvården erbjuds kommuninvånarna föräldraträffar i BiFF (Barn i föräldrars fokus), en gruppverksamhet för föräldrar i, under eller efter en separation där det

förekommer konflikter. Kopplat till detta erbjuds barngruppen Hanna och Theo, för barn vars föräldrar har separerat och befinner sig i konflikt. Öppenvården erbjuder ibland Ersta barnprogram för barn med anhörig som har alkoholberoende och/eller psykisk ohälsa. Både familjerätten och öppenvården har haft svårigheter att få deltagare till sina gruppverksamheter. Vid årsskiftet 2024/2025 beslutade socialförvaltningen att påbörja ett samarbetsprojekt mellan öppenvården och föräldraskapsstöd. Projektet innebär att tre behandlare från öppenvården kommer att arbeta heltid med förebyggande föräldraskapsstöd tillsammans med befintligt föräldraskapsstöd. Den nya arbetsgruppen kommer att bedriva allt förebyggande föräldraskapsstöd tillsammans och de insatser som tidigare har legat på öppenvården och familjerätten tas över av arbetsgruppen. Syftet är att samla det förebyggande föräldraskapsstödjande arbetet med målsättning att öka deltagande och utbudet av insatserna. Projektet sträcker sig till sista maj 2026.

Via öppenvården kan familjer få behovsprövade insatser i form av familjebehandling. Uppdragen utformas av myndighetsutövningen och är individanpassade. Öppenvården bedriver även ett projekt i samverkan med BVC. Projektet är riktat mot nyblivna föräldrar i Hallstavik. De föräldrar som tackar ja till att ingå i projektet får vid hembesöken av BVC även träffa familjebehandlare från öppenvården under barnets första 24 månader. De föräldrar som anser att de har behov kan få upp till tre icke-biståndsbedömda familjesamtal utifrån föräldraskapet.

6.2.1.1 Sammanfattning av avsnitt

Barn- och utbildningskontoret har ett förebyggande ansvar för elevhälsa, inklusive elevhälsoteam med skolkurator, skolsköterska och specialpedagoger. Rektorn bestämmer hur arbetet ska genomföras, och det kan variera mellan skolorna. Fokus ligger på normer, värderingar, samtycke och relationer.

Fältsamordnarna arbetar med ungdomar 12-18 år och erbjuder förebyggande, uppsökande arbete. De deltar i föräldramöten och kan ge stöd till ungdomar genom enskilda samtal.

Kommunstyrelsekontoret (KSK) ansvarar för strategisk samordning av preventionsarbete inom folkhälsa, våld i nära relationer, ANDTS (alkohol, narkotika, doping, tobak och spel), psykisk hälsa och andra förebyggande insatser. KSK samverkar med andra aktörer som näringslivet, Tiohundra, ordningsvakter och polisen.

KSON (Kommunalförbundet sjukvård och omsorg i Norrtälje) genomför föräldrastöd, bland annat föräldracaféer och föreläsningar om föräldraskap. De erbjuder även gruppverksamhet för barn till föräldrar med psykisk ohälsa.

Polisen spelar en viktig roll i trygghetsskapande och förebyggande arbete, med ungdomspoliser och områdespoliser som bygger relationer, informerar och stöder ungdomar och föräldrar.

Socialförvaltningen erbjuder föräldrastöd, särskilt för föräldrar i konflikt, och gruppverksamheter som BiFF (för föräldrar i separation) samt Hanna och Theo för barn till separerade föräldrar. Socialförvaltningen har svårt att få deltagare till dessa insatser och har beslutat att skapa ett samarbetsprojekt för att stärka det förebyggande föräldraskapsstödet.

Sammanfattningsvis samordnas förebyggande arbete i kommunen genom ett flertal insatser riktade mot barn, ungdomar och familjer, med fokus på stöd, samverkan och tidiga insatser för att förhindra framtida problem.

6.2.2 Insatsglapp

Det finns många insatser i kommunen för föräldrar och andra viktiga vuxna både på generell, selektiv och individnivå. Alla insatser till barn och unga bygger på frivillighet förutom vård enligt LVU och insatser enligt Lagen om unga lagöverträdare (LUL). Behovsinventeringen visar att det saknas systematik i det förebyggande arbetet på generell och selektiv nivå baserat på en sammanställd behovsanalys. Olika gruppverksamheter kan förekomma inom olika verksamheter i kommunen och olika utförare kan vara delaktiga i arbetet, både enskilt och i samverkan. Dock finns det mer en kommun kan göra för att stärka skyddsfaktorer för barn och unga och deras föräldrar. Med tanke på att det finns vissa områden med större socioekonomiska utmaningar och familjer med ekonomiska svårigheter skulle kommunen kunna stärka skyddsfaktorer genom subventionerade föreningsavgifter eller bidrag till vissa målgrupper för att barn och unga ska kunna delta aktivt i föreningsliv. Det skulle bland annat kunna inkludera både idrott och kulturella aktiviteter, bidrag till idrottsutrustning och instrument, organiserad läxhjälp på eftermiddagar och kvällstid utöver skolors studiestöd som sker på skoltid för att höja skolresultat. Mitt Lov erbjuder gratis lovaktiviteter, dock är det begränsat till just skollov och inte året runt. Universella insatser riktade till barn och unga kan balansera upp svårigheter i föräldraskapet genom att barnen och ungdomarna får en meningsfull fritid och hjälp med skolarbete.

Socialnämnden har inte ett formellt uppdrag att arbeta med integrationsfrågor. Föräldraskapsstöd erbjuder insatser till utlandsfödda föräldrar inom ramen för föräldraskapet. Behovet av att arbeta aktivt med integrationsfrågor är stort och viktigt i ett förebyggande syfte för kommunens barn och ungdomar. De insatser som finns i kommunen tycks inte vara tillräckliga på individnivå, då den föräldraskapsstödjaren som tidigare har arbetat i projektet Föräldrar i fokus, med målgruppen utlandsfödda föräldrar, fortfarande får förfrågningar om stöd som ligger utanför socialnämndens föräldraskapsstödjande insatser. Ett förtydligande behöver ges om var detta ansvar ska ligga. Om dessa stödinsatser inte ska ligga inom socialnämndens verksamhet behöver någon annan förvaltning ta ett helhetsgrepp om integrationsfrågorna i kommunen och erbjuda öppna insatser på grupp- och individnivå. Ett förslag är att upprätta en integrationssamordnande roll inom kommunen för att tydliggöra var ansvaret ligger och som kan arbeta bredare med frågorna.

Ytterligare ett insatsglapp som har framkommit i behovsinventeringen är målgruppen föräldrar till barn med NPF, samt till barnen själva. Under ett möte med BUP, december 2024, förmedlade biträdande enhetschef Denise Keyser, att BUP inte har ett psykoedukativt och föräldrastödjande ansvar efter diagnos. BUP:s ansvar vid NPF-diagnos är medicinskt behandling. De utbildningsinsatser som öppnas upp via regionen genomförs i Stockholm, vilket påverkar tillgängligheten för Norrtälje kommuns invånare. Att ta del av kurserna och utbildningarna kräver både tid och ekonomi, vilket alla föräldrar inte har. Även i denna fråga har föräldraskapsstöd försökt täcka upp för insatsglappet och erbjuder föräldracaféer i samverkan med KSON. Frågan är dock om det är en tillräcklig insats för behovet i kommunen. Insatsglappet uppstår i att BUP endast har ett medicinskt behandlingsansvar, socialnämnden ansvarar för målgrupper med sociala problematik och KSON arbetar enligt Lagen om särskilt stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) där autism ingår i personkretsen, men inte ADHD. Trots att KSON kan bevilja bistånd enligt SOL hänvisas personer till socialförvaltningen, där insatserna, arbetssätten och kompetensen inte alltid matchar behoven. Det innebär att dessa familjer och individer bollas mellan olika huvudmän och insatser riskerar att utebli.

6.3 Ägarskap och ansvar

Ansvar för det socialt förebyggande arbetet för barn och unga ligger under flera förvaltningar i kommunen, kommunstyrelsekontoret, socialförvaltningen, KSON, barn- och utbildningskontoret, kultur och fritid samt samhällsbyggnadskontoret (utifrån samhällsplanering). Både Socialförvaltningen och KSON har ett lagstadgat ansvar, utifrån socialtjänstlagen, att arbeta förebyggande för kommunens invånare och i synnerhet för barn och unga. Detta ansvar förtydligas i kommande ny socialtjänstlag och utökar möjligheterna att arbeta än mer förebyggande. KSON, Kommunstyrelsekontoret och Socialförvaltningen samverkar i omställningsarbetet. Den nya socialtjänstlagen innebär även att socialtjänsten behöver samverka än mer med andra aktörer och civilsamhället. Socialtjänsten ska även delta i samhällsplaneringen, i Norrtälje kommun är detta ansvar förlagt på TINK ksk.

Målgruppen barn med NPF, och i synnerhet ADHD, och deras föräldrar hamnar mellan stolarna. Ansvar för målgruppen behöver förtydligas, både vad det gäller insatser på grupp- och individnivå.

Det utspridda förebyggande ansvaret medför i vissa fall positiva aspekter, men även utmaningar eftersom det inte finns en gemensam styrning och ledning gällande det förebyggande arbetet. De olika förvaltningarna/nämnderna beslutar själva om vad och på vilket sätt de ska arbeta förebyggande. Samverkan sker i många former och i vissa fall leder det till operativa samverkansinsatser. Det finns inga tydligt uppsatta mål för kommunens förebyggande arbete som baseras på systematiska och strukturerade lokala behovsanalyser. Detta medför även att gränsdragningen mellan de olika förvaltningarna och verksamheterna kan vara otydlig.

7 Analys och slutsatser

Norrtälje kommun har utmaningar gällande socioekonomiska förutsättningar, vårdnads-, boende- och umgängesutredningar, föräldrasvikt, placeringar och låg utbildningsnivå bland elever. Den starkaste skyddsfaktorn för barn är föräldrar och relationen barn och förälder. För att förebygga negativ utveckling för barn och unga är det av vikt att erbjuda tidiga, generella insatser för föräldrar och andra viktiga vuxna i barns liv. Utbudet av insatserna behöver matcha invånarnas behov och göras allmänt känt varför frågan om verksamhetens rykte och invånarnas inställning till verksamheten är högst relevant. Med anledning av detta är det av vikt att arbeta med informationsspridning, tillgängliggörande av insatser och att motverka desinformation om socialtjänsten och dess syfte och uppdrag.

Verksamheten erbjuder idag insatser på universell och selektiv nivå som rekommenderas av MFOF och Socialstyrelsen. Eftersom socialförvaltningen får många orosanmälningar gällande föräldrasvikt och annat kopplat till föräldraförmågan, samt har en hög andel barn som är berörda av vårdnad-, boende-, och umgängesutredningar, är det av vikt att fortsätta med ett brett utbud av insatser på universell och selektiv nivå och ett väl etablerat föräldraskapsstöd i kommunen. Forskning visar att ett brett universellt förebyggande arbete fångar in fler personer och kan förebygga i större utsträckning än att endast arbeta på individnivå. Det nyligen påbörjade projektet tillsammans med öppenvården möjliggör ett mer sammanhållet föräldraskapsstöd. Genom att verksamheterna samarbetar blir det kontinuitet i utbudet, och på ett sätt en utökning eftersom de gruppverksamheter som har legat under öppenvården och familjerättsenheten framöver erbjuds regelbundet och förhoppningsvis genererar fler deltagare.

Samarbetsprojektet leder även till att föräldraskapsstöd själva äger sina insatser och när de kan genomföras, då verksamheten inte längre är beroende av externa gruppleddare som håller i föräldragrupper som en bisyssla. Det medför även att verksamheten kan planera insatser på lång och kort sikt, där den långsiktiga planeringen ligger som grund, och om det uppstår behov som kräver att verksamheten ställer om snabbt har verksamheten mandat att själva planera för insatser. Verksamheten behöver fortsatt nå ut till alla delar av kommunen genom att hålla i gruppverksamheter och föreläsningar på de lokala orterna, på olika språk och vara lätt tillgängliga för kommunens invånare. I dagsläget saknas universella insatser för föräldrar till de allra yngsta barnen. ABC 0-2 år är ett program som går i linje med övriga föräldraverksamheter och som också kan vara en fortsättning för de föräldrar som ingår i projektet Utökat hemstödsprogram.

Den nya socialtjänstlagen lägger vikt vid tidigt stöd och förebyggande arbete. I dag kommer få orosanmälningar in från MVC och BVC. Barnomsorg anmäler oro i något högre utsträckning i åldrarna 0-11 år. För att komma in med stöd tidigt i ett barns liv bör ett arbete genomföras för att höja kunskapen inom dessa yrkesgrupper om

socialtjänsten och vilket stöd det går att få. Huruvida detta ska ligga på föräldraskapsstöd eller någon annan verksamhet är inte utrett i denna behovsinventering. Föräldraskapsstödet kan dock vara en väg att våga ta emot mer stöd från samhället och en del i att sänka trösklarna och stigmat av hjälp från socialtjänsten. Verksamheten bidrar till detta genom information till invånarna som de möter, både på gruppnivå och i råd- och stödsamtal.

Angående samhällsutvecklingen och det brottsförebyggande föräldraskapsstödet visar denna behovsinventering att en inventering behöver göras av de insatser som erbjuds i dagsläget. Verksamheten behöver undersöka om dagens utbud är tillräckligt i det brottsförebyggande arbetet eller om nya program och metoder behöver implementeras. Dessa ska då utgå från bästa tillgängliga kunskap och rekommendationer från MFoF och Socialstyrelsen.

Ett syfte med behovsinventeringen har varit att avgränsa ansvarsområden mellan olika verksamheter. Föräldraskapsstöd kan utföras av olika verksamheter, både kommunala och av regionen, vilket är fallet i Norrtälje kommun. Gränsdragningarna bör göras utifrån reglementen som stipulerar vilken nämnd eller kommunförbund som ansvarar för vad. Socialnämnden ansvarar för området sociala insatser och social problematik utifrån Socialtjänstlagen. I detta ingår inte insatser för målgruppen personer med NPF och inte heller integration. Båda dessa delar utgör insatsglapp i kommunen. NPF hos barn och unga, eller hos deras föräldrar, kan leda till social problematik och som förälder kan det vara utmanande att ha ett barn med NPF och det kan påverka både föräldraskapet och relationen barn och förälder, samt barnets hälsa och utveckling. Frågan är om det ska anses vara ett ansvar inom socialnämndens område eller om det ska ligga på en annan huvudman att erbjuda insatser för denna målgrupp. Tydligt är dock att det behövs förebyggande, lätt tillgängliga och öppna insatser för denna målgrupp. Insatser för målgruppen kan även vara till gagn kopplat till skolresultat. NPF och problematisk skolfrånvaro hänger många gånger nära samman. Får föräldrar kunskap och möjlighet att dela erfarenheter och tankar om detta med andra i liknande situation kan det gynna både relationen till barnet och förutsättningar att som förälder stötta sitt barn i skolfrågor.

Ytterligare ett område som behöver förtydligas gällande ansvar är integration. Det stöd som nyanlända och utlandsfödda föräldrar får från en av medarbetarna idag är både av samhällsorienterande karaktär och nätverksskapande, inte endast föräldraskapsstöd. Stödet kan dock antas gynna barnen i familjerna, då det är en skyddsfaktor att föräldrar kommer in bra i ett nytt samhälle och upprättar ett privat nätverk. Dock är detta ett område som inte ligger under socialnämndens ansvar, samtidigt finns behovet och ansvaret för målgruppen behöver tydliggöras.

För att säkerställa god kvalitet i insatserna som erbjuds av verksamheten behöver dessa följas upp löpande och kvalitetssäkras. De lokala behoven behöver löpande analyseras så att insatserna träffar rätt. Under hösten 2024 togs digitala utvärderingsenkäter fram

för gruppverksamheterna och föreläsningarna. Detta möjliggör ett förenklat sätt att följa resultat och invånarnas upplevelse av insatserna över tid, och utifrån det utveckla verksamheten. I dagsläget dokumenteras inte insatserna. Det finns verksamhetssystem framtagna för att dokumentera på både individ- och gruppnivå, samt anonymt eller icke-anonymt. Anonym dokumentation kan komplettera utvärderingar och fördjupa analyserna av insatserna och bidra till lokal kunskap och att vara en kunskapsbaserad socialtjänst. Dock kommer mer tid krävas av medarbetarna om de ska börja dokumentera sina insatser. Fördelar av att kunna följa upp kvaliteten i insatserna behöver vägas mot tidsåtgången av att dokumentera. Inom ramen för nya socialtjänstlagen beslutar socialnämnden om vilka öppna insatser som ska dokumenteras.

Föräldraskapsstöd är ett brett begrepp och kan rymma många olika insatser. Eftersom flera verksamheter inom kommunen och regionen utför föräldraskapsstöd behöver avgränsningarna dem emellan vara tydligt definierade i reglementet, vilket är ett led i att erbjuda rätt insats, i rätt tid, av rätt aktör.

Slutligen har behovsinventeringen visat att verksamheten behöver uppsatta långsiktiga mål att arbeta mot. Dessa behöver vara förankrade i nämndens verksamhetsplan, och målen behöver vara tydliga och inte uppsatta i olika kommunala strategier som inte är förankrade i nämndens verksamhetsplan.

7.1 Slutsatser och förslag till åtgärder

- Begreppet föräldraskapsstöd inom socialnämndens verksamhet behöver förtydligas. Tydliggöra vilka ansvarsområden och målgrupper som ingår i verksamhetens arbete.
- Mål för verksamheten ska formuleras, dessa ska vara förankrade i socialnämndens verksamhetsplan.
- Verksamheten behöver fortsättningsvis erbjuda insatser på generell och selektiv nivå som följs upp på både kort och lång sikt. En indikator är att se om deltagandet i insatser ökar över tid, samt att föräldrasvikt och andra orsakskategorier kopplade till föräldraförmåga minskar gällande orosanmälningar till socialförvaltningen.
- För att täcka hela spannet av föräldraskap bör universella insatser för föräldrar med de yngsta barnen erbjudas, exempelvis ABC 0-2
- Att arbetet med BiFF och Hanna & Theo intensifieras bedöms vara av vikt för att komma till rätta med andelen barn och unga som berörs av vårdnads-, boende- och umgängesutredningar. Ett komplement till det är SES. En indikator kan vara att uppdragen till öppenvården, gällande samarbetssvårigheter och konflikter mellan föräldrar/de vuxna i familjen, och samarbetssamtalen på familjerätten minskar över tid.
- Siffrorna från Kolada.se och Stockholmsenkäten gällande vuxnas alkoholkonsumtion, och ungdomarnas syn på föräldrars alkoholkonsumtion, tyder på att det finns behov av att arbeta förebyggande med föräldrar gällande frågor om alkohol och påverkan på föräldra- barnrelationen.

- Verksamhetsutvecklingen bör grundas på utvärderingar av genomförda insatser, vilka kopplas samman med löpande behovsanalyser, brukarundersökningar och eventuell uppföljning av dokumentation (om det beslutas att vissa av insatserna ska dokumenteras).
- Ansvarsfrågan om förebyggande arbete gällande målgruppen barn, unga och föräldrar med NPF behöver förtydligas. Om detta ska ligga inom den förebyggande verksamheten i socialnämnden behöver insatserna utvecklas i nära samverkan med skolor och andra för målgruppen viktiga aktörer.
- Ansvarsfrågan om integration behöver förtydligas. Om det ska ligga inom denna verksamhet behöver processer och rutiner för stödet upparbetas och följas upp.
- Det brottsförebyggande föräldraskapsstödet behöver inventeras, följas upp, utvärderas och utvecklas.
- Verksamheten behöver arbeta uppsökande i de områden i kommunen med socioekonomiska utmaningar, så att invånare i de områdena får del av det förebyggande arbetet och information om stöd som finns.
- Insatser behöver fortsatt ges på olika språk för att vara en lätt tillgänglig socialtjänst.

Föräldraskapsstödet fokusområden bör vara:

- Brottsförebyggande arbete genom förebyggande insatser på generell och selektiv nivå.
- Föräldraskap och föräldraförmåga genom hela föräldraskapet (generell nivå) och ibland även på selektiv nivå riktat till vissa specifika målgrupper som har uppmärksammats genom behovsanalyser.
- Fokus på tidigt förebyggande insatser i barnens tidiga år (generell nivå).
- Tillgänglighet i hela kommunen och insatser på flera språk.
- Samverka med förskolor och skolor för ett tidigt förebyggande arbete.